

MLADÝ NOVÍNAR

Vaším príspevkom
podporíte mladých novinárov
s telesným znevýhodnením

2. číslo • 3. ročník • 06/2012 • príspevok: 1 €
<http://mokrohajska.sk/web/projekty/tpcasopis>

NA LETNÝ TÁBOR?

Dá sa aj s vozíkom

ŠTÚDIUM S HENDIKEPOM

Ako na vysokú školu

SLOVÁ AKO UMENIE

Autorské básne a poviedky

O NÁS

Rozhovor s Mirkom

Úvodník	3
Na letný tábor?	4
Infošky	8
Pôst	10
Štúdium s hendikepom	12
Rozhovor s boccistom	13
Verše lásky	15
Hrob	16
Dúšky piva	18
Žobrák	21
Interview s Mirkom	23

Milí čitatelia,

pomaly sa nám blíži koniec školského roka, tak sa vám chceme pripomenúť. My sa už na prázdniny veľmi tešíme, pretože ako sa vraví: „Všade dobre, ale doma najlepšie.“ Pre niektorých z nás sú prázdniny jediným možným spôsobom, ako byť so svojou rodinou.

V tomto čísle sa dočítate, ako je to s letnými tábormi, či majú alebo nemajú problém prijať aj znevýhodnené deti alebo mladých ľudí. Povieme vám, niečo o pôste a o pôstnych zvykoch. Opäť vám prinesieme aj niečo z umeleckého súdka. Nájdete tu aj rozhovor s jedným z nás.

Na záver by som sa vám chcel v mene celej našej redakčnej rady poďakovať za vašu podporu a za to, že stále ostávate verní nášmu časopisu.

Prajeme vám krásne slnečné leto 2012.

vaša redakčná rada

■ autor: Mirko Slávik

Ná letný tábor?

Leto je už jednou nohu vo dverách a prázdniny stoja pred dvermi. Deti sa tešia, že budú mať zase dva mesiace voľna. Budú môcť vymýšľať plány, prežijú veľa nových dobrodružstiev, možno si nájdu letnú lásku alebo budú len doma za počítačom.

Posledná možnosť sa asi rodičom veľmi nepáči. Preto vymýšľajú rozličný program. Niektorí dajú svoje deti ku starým rodičom, idú s nimi na dovolenku alebo ich dajú do tábora. Tábor je dobrá voľba pre tých, čo chcú zažiť dobrodružstvo, zábavu a nájsť si nových priateľov.

V inej situácii sa nachádzajú rodičia, ktorí majú dieťa s telesným znevýhodnením. Okrem bežnej dilemy „kam?“, napadá ich aj otázka „môžem dať svoje dieťa s telesným znevýhodnením do tábora, zvládnu to, bude o nich postrané, príjmu ho zdravé deti“. Rovnaké otázky si môžu kľásť aj mladí ľudia, ktorí sa rozhodujú sami ako strávia leto.

Do tábora! Ale akého?

Na Slovensku sú organizácie pre ľudí so zdravotným znevýhodnením, ktoré organizujú pre svojich členov letné tábory. Takou je aj *Organizácia muskulárnych dystrofií* (OMD), ktorá už dlhodobo pre členov usporadúva letný tábor na Duchonke. V tomto roku sa uskutočnia tri turnusy – pre malé, staršie deti a tvorivý tábor. Účastníci môžu prísť so svojimi osobnými asistentmi alebo rodičmi. Tábor sa koná v bezbariérovom penzióne.

foto: Tomáš Pospíchal

Niektorých rodičov však napadne dať svoje dieťa do tábora pre zdravé deti. Takýchto táborov je neúrekom. Majú rozličnú náplň programu. Niektoré sa tematicky venujú histórii, konajú na hrade, kde sa deti hrajú na dobývanie hradu. Iné sú zamerané na turistiku. Niektorí organizátori sú otvorení Záleží však na tom, či jeho program človek so znevýhodnením zvládne. Nájdu sa aj také, ktoré sú z tohto hľadiska pre ľudí s hendikepom dostupné, samozrejme podľa zdravotného stavu.

Oslovili sme jednu organizáciu *Plusko*. Táto organizácia robí tábory pre mladých ľudí od šestnást rokov. Občas ponúka aj integračný tábor, kde sa stretnú ľudia s hendikepom a aj bez neho. Na integračnom tábore sa ľudia bez hendikepu učia, aké to je žiť s hendikepom. Objavujú, že aj malá maličkosť môže byť pre niekoho obrovskou prekážkou.

Tento rok Plusko neorganizuje žiadny integračný tábor. V lete robia dva tábory, na ktorých by sa mohol zúčastniť aj človek s hendikepom. Musí si však zabezpečiť vlastného asistenta. Musí si tiež overiť, či je dané podmienky schopný zvládnuť, lebo občas sa spí v stanoch a na umývanie sa používa potok. Čiže nie vždy sú podmienky pre každého.

Odporúčam vám, vždy sa ozvať konkrétnemu organizátorovi tábora. On najlepšie vie, aký program je na danom tábore, a vy zase viete, čoho je vaše dieťa alebo vy sami schopný. Netreba sa báť. Každá skúsenosť, či už je pozitívna alebo negatívna, je vždy dobrá.

Rozhovor

Prinášame vám rozhovor s pracovníčkou organizácie Plusko **Janou Ďaďovou**. Zúčastnila sa dvoch integračných táborov ako účastník.

Čo si myslíte o integračných táboroch?

Akákoľvek aktivita zameraná na integráciu ľudí so zdravotným postihnutím a bez je podľa mňa prínosná pre obe cieľové skupiny. A integračný tábor, na ktorom intenzívne prichádzajú do kontaktu, môže pozitívne ovplyvniť účastníkov do konca ich života. Pomáha nielen ľuďom s postihnutím ukázať im, čo všetko sú schopní sami dokázať, ale aj ľuďom bez postihnutia poodhaľuje každodenné peripetie a obmedzenia života ľudí s rôznymi druhmi postihnutí.

Boli ste už na tábore s ľuďmi s hendikepom?

Áno.

Aká bola vaša prvá skúsenosť?

Ako dobrovoľníčka som pomáhala na celoslovenskej abilympiáde. Asistovala som pri organizovaní jednotlivých súťažných disciplín a občas aj samotným účastníkom.

Aká je vaša najlepšia a najhoršia skúsenosť?

Mám len dobré skúsenosti. Samozrejme, vždy sa objavia aj nejaké problémy, ale pri nich sa človek najviac naučí a posunie ďalej.

foto: Tomáš Pospíchal

foto: Tomáš Pospíchal

Ste rada že ste spoznali takýchto ľudí?

Samozrejme. Spoznala som veľké množstvo fantastických ľudí, prežila som s nimi veľa krásnych chvíľ, na ktoré budem spomínať do konca svojho života. Naučili ma, že si mám vážiť svoje zdravie a že dokážem omnoho viac, než si myslím. A voči ľuďom s postihnutím som sa zbavila predsudkov. My si ani nevieme predstaviť, čo všetko dokážu, koľko majú v sebe vnútornej sily a schopností, len ich treba podporovať v tom, čo robia a pomáhať im plniť si svoje sny.

Moja skúsenosť s integračnými tábormi

Absolvoval som dva integračné tábory. S obidvoma som nadmieru spokojný. Prvýkrát to bolo v ďalekom Rumunsku, kde sme sa stretli mladí ľudia z troch krajín. Druhý tábor bol na Slovensku. Som rád, že som ich absolvoval. Každý ma naučil niečo nové. Spoznal som veľa nových ľudí, s ktorými som doteraz v kontakte.

Každému mladému človeku s hendikepom doporučujem absolvovať integračný tábor. Nemáte sa čoho báť. Pokiaľ idete prvýkrát je pochopiteľné, že máte obavy či všetko dobre dopadne. Aj ja som sa prvýkrát bál.

■ autor: Peter Novota, Mirko Slávik

Musica Sacra

V dňoch 14.06. až 17.06.2012 sa v Bratislave uskutočnil už 7. medzinárodný festival MUSICA SACRA. Bol to festival speváckych zborov, ktoré prezentujú sakrálnu hudbu. Festival sa konal v Jezuitskom kostole na Františkánskom námestí a tiež v Zrkadlovej sieňi Primaciálneho paláca. Na súťaži sa zúčastnili zbory z Ruska, Poľska, Talianska a najmä zo Slovenska. Festival zúčastnené zbory ukončili účasťou na svätej omši v kostole Kapucínov.

4. ročník Gurmán Fest Bratislava

V priestoroch Medickej záhrady v dňoch 15. až 17.06.2012 prebehol trojdňový festival Gurmán Fest Bratislava - sviatok jedla. Návštevníci mohli ochutnať domáce aj exotické gastronomické špeciality známych reštaurácií. Súčasťou podujatia bol aj bohatý sprievodný program v podobe degustácií, kuchárskych šou a rôznych súťaží. Vstup voľný.

Viva Musica

A teraz naspäť ku kultúre, ale takej naozaj poriadnej. V dňoch 23. až 30.06.2012 sa v Bratislave uskutočnil letný festival, ktorý ponúkol ľuďom to najlepšie z klasickej hudby, jazzu a world music. Konal sa pod holým nebom, uprostred Starého mesta bez nutnosti platiť vstupné. Koncerty sa konali večer alebo podvečer.

Letné Shakespearovské slávnosti

Tento rok sa už po dvanásť krát bude v Bratislave na nádvorí Bratislavského hradu konať festival umenia pod názvom Letné Shakespearovské slávnosti. Naši známi slovenskí herci budú pred divákmi uvádzať a hrať divadelné hry geniálneho spisovateľa Williama Shakespeara. Tento rok budú na programe hry: „Dvaja páni z Verony“, „Richard III“, „Skrotenie zlej ženy“, „Antonius a Kleopatra“. Predstavenia sa budú konať v termíne od 02.07.2012 až do 05.08.2012 a to každý deň o 20:30 hod. Festival organizuje agentúra JAY production s.r.o. a vstupenky sú v troch cenových reláciách 11 €, 20 € a 33 €.

Majstrovstvá sveta a Európy vo varení a jedení bryndzových halušiek

Podľa neoverených správ by sa mali aj tento rok konať Majstrovstvá sveta a Európy vo varení a jedení bryndzových halušiek obci Turecká a to v dňoch 29. a 30.06.2012.

Bezbariérové chodníky vo Vysokých Tatrách

Už niekoľko rokov sú v Tatrách vybudované štyri turistické trasy - bezbariérové chodníky vhodné aj pre ľudí s telesným znevýhodnením na vozíčku. Tri z nich sú na území Tatranského národného parku TANAPu. Jedna trasa vedie zo Starého Smokovca cez Hrebienok na Rainerovu chatu. Druhá trasa vedie z Tatranskej Javoriny na Podmuráň a tretia trasa vedie z Lysej Poľany do Bielovodskej doliny. Napriek vhodnosti terénu pre ľudí na invalidnom vozíčku je bohužiaľ nevyhnutná aj prítomnosť sprievodcu.

Paralympijské hry Londýn 2012

V dňoch 29.08.2012 až 09.09.2012 po skončení letných olympijských hier sa v meste Londýn uskutočnia Letné paralympijské hry. V nasledovných športoch sa môžeme tešiť na bohatú účasť slovenských športovcov: atletika, boccia, cyklistika, drezúra, strelba, lukostrelba, plávanie, stolný tenis, tenis na vozíku a tlak na lavičke. Ak v týchto dňoch nemáte program, pridite povzbudiť našich športovcov, ktorí pravidelne nosia domov medaily.

■ autor: Deni Oslejová

Čo je to vlastne *pôst*? Mohli by sme ho definovať ako prijatie malého množstva potravín alebo vo význame duchovnom ako pokánie a vnútorné očisťovanie, tiež očakávanie.

Na pôst sa môžeme pozrieť z dvoch hľadísk. Náboženské hľadisko znamená *duchovnú očistu* pred slávením sviatkov Veľkej noci, kedy bol Ježiš ukrižovaný a na tretí deň vstal z mŕtvych. Táto kresťanská tradícia sa spája so 40-dňovým obdobím, ktoré Ježiš Kristus prežil na púšti, postil sa a modlil.

Pôst je však aj možnosť zahľbiť sa do seba, uniknúť bežnému zhonu a v pokoji a tichu rozmýšľať o svete, vzťahoch k sebe samému, alebo k svojim blízkym. Vie nás to obohatiť o nové, hlavne duchovné zážitky.

Z iného hľadiska môže ísť o *zdravotný pôst*, čo je obmedzenie prijatia potravy až zrieknutie sa tuhej stravy a prijímanie len tekutín a štiav. Takýto pôst je vyslovene zdraviu užitočný. Prospieva nášmu organizmu po všetkých stránkach.

Intenzita a prístupnosť rôznych pôstov sa v minulosti odlišovala aj v závislosti od okolností. Počas stálych, najmä jednoduchých pôstov sa nejedlo vôbec nič. Pri všelijakých pôstnych obdobiach sa jedlo iba raz denne - večer, čomu zodpovedá napr. islamský Ramadán. Jedlo sa len ovocie, zelenina a chlieb. V každom prípade sa neodporúčalo konzumovať mäso z teplokrvných zvierat a aj mliečne výrobky a jedlá z vajec. Boli aj pôsty, ktoré boli prísnejšie a vtedy sa používal aj iný riad na varenie a jenie. Masné hrnce sa poriadne poumývali a zanesli na púť. V hlinených hrncoch sa varilo a príbory sa tiež zvykli zamieňať za drevené. Čo sa týka samotného jedla - upiekol sa chlieb a placky, varili sa najviac polievky, rôzne múčne jedlá a zeleninové kaše, veľa prívarkov zo strukovín, kapusty, zemiakov a cestoviny.

Pod pojmom pôst môžeme teda zahrnúť všetko, čo nám pomôže žiť lepším a zdravším životným štýlom. Odporúča sa však pri postení sa dodržiavať niekoľko zásad:

- zdravý človek môže tri dni až týždeň nič nejst, len piť, najmä veľa čistej vody,
- je potrebné vzdať sa všetkého, čo nie je nevyhnutné na prežitie (fajčenie, alkohol, sladkosti, káva),
- zbaviť sa každodenných starostí najmä stresu, venovať sa najmä sebe,
- robiť to, čo nám je príjemné, čo si telo žiada, ak sme unavení, treba si oddych dopriať, ak máme chuť hýbať sa, športujme,
- podporovať vylučovanie, dbať na pravidelné vyprázdňovanie, preplachovanie obličiek dostatkom tekutín a potením.

Ako príklad uvedieme dva druhy pôstu: čajový a mliečny pôst.

Pri *čajovom pôste* neprijímame žiadne kalórie, len teplé zásadité tekutiny. Vhodné je aj prečisťovanie s čerstvo vylisovanými ovocnými a zeleninovými šťavami alebo v kombinácii s bylinkovými čajmi.

Mliečny pôst znamená prijať za deň liter mlieka, ktorý si rozdelíme na celý deň a doplníme ho bylinkovými čajmi a čerstvými šťavami.

Pri postení existujú však aj výnimky. Niektorí ľudia by sa nemali postiť. Jedná sa najmä o ľudí, ktorí nemajú dôveru k posteniu, ktorí majú veľmi dlho depresívnu náladu alebo sú labilní, ľudia krátko po operácii, ani ľudia, ktorí sú veľmi unavení, vyčerpaní, berú lieky a sú sledovaní lekárom.

Pôst očisťuje nielen telo, ale aj dušu. Ak sa nám podarí splniť svoje pôstne predsavzatia, budeme hrdí na svoju pevnú vôľu. Nie Nový rok, ale pôstny čas je ideálnym obdobím na veľké plány a nové činy. A ak sa nepodaria, vždy sa môžeme vyhovoriť, že to bolo z hladu.

■ autor: Deni Oslejová

■ zdroj: internet, časopis Wellness

Štúdium s hendikepom

Dá sa študovať na vysokej škole aj s hendikepom?

Takéto otázky odznali na stretnutí ohľadom štúdia na vysokých školách. V dňoch 25.03. až 28.03. 2012 sa stretli študenti tretích a štvrtých ročníkov stredných škôl. Stretnutie sa konalo vďaka nadačnému fondu Accenture, ktorý spravuje nadácia Pontis.

Účastníci boli s celého Slovenska. Pre tých, ktorí pricestovali z ďaleka, bolo zabezpečené ubytovanie na vysokoškolskom internáte Družba v Bratislave.

Na stretnutie prišli študenti s telesným, zrakovým a sluchovým znevýhodnením. Zúčastnil som sa ho aj ja. Celé sa to odohrávalo na Fakulte matematiky, informatiky a fyziky na Univerzite Komenského v Bratislave, kde bola rezervovaná jedna miestnosť.

Stretnutie viedla Elena Mendelová, ktorá pracuje v podpornom centre pre študentov so špecifickými potrebami na Univerzite Komenského. Na toto centrum sa môžu študenti s hendikepom obrátiť, ak potrebujú pomoc alebo majú otázky ohľadom štúdia.

Dozvedeli sme sa, ako to funguje na vysokej škole, na čo máme právo, čo musíme splniť. Zaoberali sme aj otázkou používania pomôcok a tým, ako si vybaviť asistenta. Elena Mendelová pre každého z nás vybavila minimálne jednu prednášku v odbore, ktorý chce daný študent študovať. Stretli sme sa aj so študentmi, ktorí študujú alebo študovali na Univerzite Komenského. Každý si prišiel na svoje.

Na tomto stretnutí sa mi veľmi páčilo. Dozvedel som sa veľa nových a užitočných vecí. Spoznal som nových ľudí a kamarátov. Myslím si, že takéto stretnutie má pre študentov s hendikepom veľký význam.

■ autor: Peter Novota

Rozhovor s boccistom

Boccia, šport pre ľudí so znevýhodnením na vozíku, sme už v našom časopise Mladý novinár spomínali. V krátkosti zhrniem pravidlá.

Hrá sa v telocvični na vyhradenom kurte so siedmymi loptičkami. Každý hráč má šesť modrých alebo červených lôpt a jednu bielu, tzv. Jack. Hra sa začína vhozením bielej lopty - Jacka do hracieho pola. Potom sa k nej hádžu modré a červené lopty. Hráč, ktorý má svoje lopty najbližšie k Jacku, vyhráva. Hrá sa na štyri smeny.

Boccia je aj paralympijský šport. Každá krajina, v ktorej sa boccia hrá, má svojich reprezentantov. Reprezentanti chodia na svetové podujatia. Podľa dosiahnutého umiestnenia dostanú body, ktoré sa im prirátajú do svetového rankingu. Samozrejme, že Slovensko má tiež svojich reprezentantov. Mnohí z nich sa umiestňujú vo svete na popredných priečkach.

Na jednom z medzinárodných podujatí sa zúčastnil minulý rok aj **Peter Hudeček**. V rámci prípravy na preteky prešiel dlhým a vytrvalým tréning. Keď prišiel na turnaj, musel ako každý prejsť cez komisiu. Táto komisia posudzuje, či hráči spĺňajú kritéria znevýhodnenia vo svojej kategórii. Peter je v kategórii, kde sú hráči s najmenším znevýhodnením. Komisia však rozhodla, že Petove znevýhodnenie je príliš malé. Preto mu nedovolili hrať na tomto turnaji. Tak sa mu rozplynul sen, zahrať si na svetovom podujatí. Prinášame vám rozhovor, v ktorom sme sa ho pýtali na túto situáciu.

Rozhovor s Petrom Hudečkom

Kedy si začal hrať boccia?

Boccia som začal hrať pred trinástimi rokmi.

Ako si sa dostal k boccii?

Dostal som sa k nej tak, že som nastúpil do 9. ročníka základnej školy na Mokrohájsku ulicu v Bratislave. Bol som a aj stále som nadšený touto hrou, preto som sa jej začal venovať.

Na akom najväčšom turnaji si sa zúčastnil?

Na najväčšom turnaji som bol na Svetovom pohári práve v Belfaste, kde som bol najlepšie pripravený.

Čo hovoríš na to, že ti zakázali hrať na svetových turnajoch?

Na to sa nedá nič iné povedať len, že úplná hlúposť. Čo s tým ja ale urobím, ja som na to malý pán. Len jedna vec mi nejde do hlavy, že tí istí lekári ma na Majstrovstvách sveta v Portugalsku pustili a na Svetový pohár nie. To je záhada aj pre Muldera a Scullyovú.

Chceš ďalej hrať na Slovensku?

Áno chcem, pokiaľ to bude možné a možné to je na Slovensku. Lebo boccia je moja srdcovka.

Ďakujeme za rozhovor.

■ *autor: Peter Novota*

Svetlo lásky ukázala si mi
Každý deň mi dávaš sily

S tebou problémy odchádzajú
A verše lásky prichádzajú

Život jedine s tebou zmysel má
Bez teba mám pocit, že sa so mnou iba hrá

Ja nie som chlapec ako každý
Pretože ja ťa budem milovať navždy

Tieto verše lásky budú po celý môj život v mojom srdci znieť
Pretože väčšej lásky ako tej, čo cítim k tebe niet

Niekedy robím chyby, lebo nie som neomylný
Keď mi odpustiš, budem ťa milovať ako nik iný

V chorobe i zdraví budem po tvojom boku stáť
A splním ti všetko, čo si budeš v živote priať

■ *autor: Mirko Slávik*

Uprostred záhrady jedno tmavé miesto
Od Golgoty vzdialené možno krokov dvesto
Vôkol toho miesta vojaci postávajú
A tak rozkaz Piláta vykonávajú

Stoja tam akoby strážili poklad najväčší
Hoci len mŕtvola vo vnútri leží
Odsúdenca, čo včera naposledy vydýchol
Narýchlo sem uložili, lebo sviatok bol

Čím si asi kráčia dlhú chvíľu?
Snáď len nadávajú na tú tmú a zimu
Možno hľadajú do dialky a sledujú stromy
Či náhodou sa medzi nimi niekto vynorí

Odsúdenec predsa, čo prorokom sa nazýval
Sám svoju smrť si neraz predpovedal
No počuli aj to, že na tretí deň vstane z mŕtvych
Tak utešoval zármutok učeníkov svojich

Pilát sa obával, že príde v tmavej noci
Ukradnúť telo za pomoci vyššej moci
A potom ho ukryjú a vyhlásia za živého
Vzbura hneď nastane pre toho mŕtveho

Ako tam tak stáli zrazu žiara nesmierna
Oslepila ich až padli všetci na kolená
Z tej žiary vystúpila dvaja anjeli z oblakov
Odvalili kameň, čo hrob chránil stovky rokov

A z hrobu postava odetá v bielom plášti
Vystúpila z hrobu ako slnko po daždi
V tú istú chvíľu ďaleko za obzorom
Pri východe slnka noc sa stala dňom

Nad ránom zronené tri ženy kráčajú
S vonnými masťami k hrobu sa ponáhľajú
Spomínajú na to, čo so svojim majstrom zažili
Čudujú sa sami sebe, že ten krutý včerajšok prežili

Keď k hrobu pristúpili, strach ich zachvátil
Už z dialky vidia, že niekto kameň odvalil
Namiesto kameňa na zemi dvaja anjeli sedeli
Že Ježiš vstal z mŕtvych, s radosťou im oznámili

■ *autor: Alexandra Singhoferová*

Sadol som si na jednu z lavičiek pri reštaurácii Terminus a z menšieho ruksaku som si vybral plechovkové pivo. Nad Bordeauxom sa stmievalo. Na väčší ruksak som si vyložil nohy, otvoril plechovku, zlízol penu a konečne si odpil zaslúžený dúšok piva. Napriek tomu, že slnko už malo fajront bolo stále teplo. Až dusno. Našťastie mušky ma neobletovali. Terasa Terminusu bola plná. Ľudia zaháňali smäd aj čkanie na vlak.

Zvlášť ma zaujali traja Arabi. Pili kávu a rozprávali sa. Neboli ničím výnimoční. Hádam len tým, že ani jeden z nich nesledoval čas. A možno som si to teraz po polroku iba vymyslel. Ale určite tam nejakí traja Arabi boli. Sedeli za okrúhlym stolom, štrngali si kávou, fajčili, kecali a sem-tam si niektorý z nich vytiahol bosé chodidlá z mokasín, aby si ich trochu prevetral. Podobne to vyzeralo pri každom stole. Skoro až rovnako, ale po prvom dúšku piva som sa zahľadel práve na tých Arabov. A padlo mi to tak dobre, ako mladý violončelista na ulici. Pravdaže na tej dlhej, nekonečnej Ste Catherine.

Bolo to v čase, keď slnko ešte pripekalo, a bolo rozumnejšie skryť sa pred jeho lúčmi do tieňa. A nie sa motať po rozpálenom asfalte. A tak som aj urobil, keď som pri nejakej banke, alebo čo to bolo, začul vážnu hudbu. Na rozkladacej stoličke pred presklenou tabuľou oblepenou plagátmi s číslami, percentami, výkričníkmi a neviem čím ešte, sedel a hral mladík na violončele. Keď som mu hodil drobné, na znak vďaky mi vrátil úsmev. Robil to u každého. Oblečenú mal svetlú košeľu a tmavý oblek. Dosť možné, že zo sekáča. Sako mal rozopnuté úplne a na košeli poslené dva-tri gombíky od krku nezapnuté. Jeho ležérnemu imidžu zodpovedal aj účes. S ofinou, ktorá mu zavše padla do oka, si poľahky poradila pravá ruka. Po jej strane mal aj cestičku. Do tváre sa podobal na Federera (švajčiarsky tenista). Hral majstrovsky. Sedel som blízko odpadkového koša a vôbec mi nevadilo, keď sa doňho sem-tam niekto netrafil. Hneď vedľa bol McDonald. Bojkotoval som ho klasikou.

Po druhom dúšku piva, ktorý som si vychutnal ešte viac ako ten prvý, som si ukazovákom zašiel do nosa, ale ihneď som ho odtiaľ vytiahol, ako som sa lepšie prizrel na lavičku po mojej ľavej ruke. Bola obsadená dvomi Nemkami. Kamarátky alebo priateľky boli zabrané do rozhovoru v rodnej reči, ale môj prst v nose im aj tak neunikol. Ich grimasa okomentovala všetko. Našťastie bola nevinná, ako aj moje menšie zamyslenie. Vtedy si zvyknem zabudnúť zatvoriť ústa alebo prst v nose. Po miernom zapýrení sa som vystrúhal ospravedlňujúci úsmev – keď niečo také existuje a dal som si ďalší dúšok piva.

A odvtedy som od Nemiek nemohol oči odtrhnúť. Tým chcem povedať, že som sa za- vše obzrel ich smerom. Medzitým sa rozprávali tak, že jedna stála a druhá sedela. Tá, ktorá

stála, si občas čupla a hrala sa s kamienkami na zemi. Tá, ktorá sedela, zase s vlasmi pod klobúkom. Bol to typický kovbojský klobúk a spolu s flanelovou košeľou a menčestrovými nohavicami mladej Nemke veľmi pristál. Jej kamarátka alebo priateľka mala tiež flanelovú košeľu (obidve boli kárované), ale trekové nohavice a na hlave nemala klobúk, ale okolo krku uviazanú arafatku. Zvlášťne, že ju nemala uviazanú klasicky, tak ako ju nosí každý druhý anarchista alebo imidžista. Ona si ju upravila po vzore pionierskej šatky.

Pred očami sa mi na chvíľu začervenalo. Okolo prešli dvaja klauni. Držali sa okolo pliec a pohmkávali si nejakú melódiu. Myslím, že to bolo la bière od Brela (belgický šansonier). Kamarátky alebo priateľky z krajiny Októberfestu kecali ďalej. „Škoda, že neviem po nemec- ky,“ pomyslel som si. „Hneď by som sa im prihovril,“ a v zápätí som si spomenul na Yassina. Tiež našiel spoločnú reč s Turkiňou, ktorej nerozumel ani slovo, a ona jemu tiež. A nakoiec mu jej ruka skončila v nohaviciach. Ale aj sen, v ktorom sa mu prisnila.

A nechal som to tak, keď sa tá v kovbojskom klobúku postavila a zamierila rovno ku mne. Neušlo mi, že má chôdzu ako Yul Brynner zo Siedmich statočných a nad hornou pe- rou znamienko krásy. Tiež zmyselné pery, malý nos, veľké oči a topánky maximálne pätky. Keď sa zastavila, vytiahla z jedného vrecka nohavíc cigarety a z druhého zapaľovač. Na- hlas povedala „bonsuar“ a zapaľovačom mi naznačila, že už neslúži svojmu účelu. Do toho ešte rýchlo povedala niečo po anglicky. Určite to nebolo „ajlavju“, ani po mne zmyselne ne- žmurkla, tak som sa dovätípl, že určite nechce mňa, ale oheň. Tiež som po nej zmyselne ne- žmurkol, hoci som mal sto chutí, ale namiesto toho som z pravého horného vrecka na košeli vytiahol zapaľovač a pripálil jej cigaretu. Ako ju držala medzi ukazovák a prostred- níkom, všimol som si, že má obhrýzané nechty. Keď po potiahnutí vydýchla dym, ktorý sa rozplynul, povedala mi „mersi“ a ani som sa nenazdal – už si o jej cigaretu pripalovala aj jej kamarátka alebo priateľka. Napadlo mi, či nie sú lesbi, ale hneď som to vylúčil.

Odpil som si z piva a zamieril medzi ich komíny (ruksaky). Dievčatá už sedeli a vy- chutnávali nikotín. Obidve na lavičke. Zacítil som vzduch – typický pre zvečernievanie sa a v tom momente som sa do nich zaľúbil. A pomyslel som si: „aké rozkošné, aj keď ne- zdravé,“ na margo ich fajčenia. Z bokov ich ruksakov viseli sandále a všimol som si aj ešus. Bol presne taký, z akého som jedol aj na vojne. Som nefajčiar a zapaľovač som nepotrebo- val. Aj tak ho vždy nosím pri sebe práve pre takéto prípady. Obidvom dievčatám som vrátil pozdrav (hlavne tej v klobúku) a bez okolkov – lebo nejaké balamútenie tu aj tak nemalo význam, som si k nim prisadol. Pravdaže do stredy a potom, ako som im pripálil po novej cigarete. Zapaľovač som im samozrejme nechal. S jednoduchým vysvetlením, že nefajčím.

Dostal som za to sladké danke šén a miesto uprostred ich komínov. Posledný dúšok piva som si vychutnal v tureckom sede.

(v Bordeaux 07.08.2010)

■ *autor: Július Novakovič*

(V Bordeaux 02.08.2010 po skončení môjho tretieho dobrovoľníctva v La Force. Na hlavnej stanici, kde som čakal na vlak.)

Keby som mal robiť zametača, určite by som si vybral hlavnú stanicu v Bordeaux. Napadlo mi, keď som si vystrel pravú nohu na mieste, kde pred chvíľou jeden z nich prebehol metlou. Po špakoch neostala ani stopa. Hneď nato som si vystrel aj druhú nohu a už som nesedel, ale ležal dalo by sa povedať. Chrbticu aj hlavu som si opieral o múr budovy blízko presklených dverí, ktoré boli uzamknuté.

Vchod do stanice bol trochu ďalej. Dokazovali to ľudia, ktorí ním prechádzali. Dovnútra aj vonku. Všetky možné typy. Dokonca som si všimol aj kone. Ale tie boli na druhej strane a na chrbtoch im sedeli fízli. Na jednom zamračený policajt a na druhom jeho prsnatá kolegyňa. Všetci štyria pôsobili majestátne. Policajti s ich vypnutými hrudníkmi a kone s ich vychádzkovým cvalom. Ich kopytá dokázali rozospievať betón.

Keďže bol august nemohol som si nevšimnúť vyzývavú štyridsiatničku v páperovej bunde. Pod baranicou skrývala vlasy aj uši a čižmami rozbíjala mačacie hlavy. Vďaka opäťkom vyrástla o pol metra. Elastické nohavice dokonale vykričali jej baculaté stehná. Počas chôdze si netrepežlivo rozbaliť sendvič. Keď som zbadal, ako sa doňho labužnícky zahryzla vyhladol som aj ja. Našťastie v ruksaku som mal bagetu. Bola síce predvčerajšia, ale keď je niekto hladný, také detaily mu nevadia.

Rýchlo som ju z neho vytiahol a práve, keď som si išiel do nej zahryznúť pristavil sa pri mne žobrák. Chcel nejaké drobné. Odlomil som mu polku z bagety a podal mu ju. Keď do nej zahryzol neveriacky pokrútil hlavou a voľnú ruku si ponoril do vrečka. Mal ho sakramentsky hlboké. Myslel som si, že už tú ruku z tadiaľ ani nevytiahne.

Nedáľko od nás sa zrazil akýsi dospelák s deckom. Chlapec sa okamžite rozreval. Dospelák nadával, že to bola chlapcova vlna. „Treba sa pozeráť pod nohy, treba sa pozeráť pod nohy!“ viackrát zopakoval aj s výkričníkom na konci. Chlapcova mama sa nedala a tiež zopakovala niekoľko viet zakončené výkričníkom. Keďže som nevidel celú scénu od začiatku, nevedel som, kto má pravdu, a to ešte viacej pridávalo na jej dramatickej hodnote.

Medzitým žobrák vytiahol ruku z nekonečného vrečka a medzi nohy mi hodil niekoľko centov. Bagetu položil na ruksak. Zaskočil ma. To že mu bageta nebude šmakovať s tým som

Interview s Mirkom

rátal, ale to, že mi za jedno odhryznutie ešte aj zaplatí – to by mi nenapadlo ani vo sne. Preto som sa mu nestihol ani len poďakovať. Zmizol.

To už v scénke pred stanicou vystupoval aj černochoch, ktorý bol otcom malého mulata. Ten plakal ďalej. Černochoch zvýšeným hlasom veľmi rýchlo ukončil celú hádku. Myslel som si, že sa strhne aj bitka, ale černochoch bol na to až príliš rozumný, aby si začínal s takým chudákom. Dospelák mušej váhy a určite nie celkom triezvy sa na znak protestu otočil a zhrbený, šomrajúc si popod nos, že určite on mal pravdu, odkráčal preč. Matka dieťaťa si za ním odplula, kým jej manžel vzal dieťa do náručia a takto spolu odkráčali. Chlapec už neplakal.

Zo zeme som zobral drobné, ktoré mi hodil ten čudák a prerátal som ich. Dokopy to bolo tridsaťtri centov. „Desať korún a ani som nemusel žobrať,“ povedal som si pri otváraní plechovkového piva. Bolo to potrebné, pretože tá bageta bola veľmi suchá. Navyše po včerajšku ma bolela hlava.

Kým so si vyrovnával tlaky a prehrýzal sa gumenou bagetou, spozoroval som na neďalekom nástupišti MHD aj napriek veľkému davu ľudí toho čudáka, ktorý rozdáva z nažobraného. Podával si ruku s jedným pankáčom. Ten bol od hlavy až po päty celý v čiernom. Teda okrem číra, ktoré mal prefarbené na bielo. Čierny plášť mu siahla až po zem. Mojm očiam neušlo, že mu žobrák podal cigaretu, ktorú si pankáč pripálil, ale po dvoch-troch šlukoch mu ju vrátil naspäť. Keď prišiel vlak mestskej hromadnej dopravy pankáč doňho nastúpil. Až vtedy som si všimol, že si pomáhal bielou paličkou.

Žobrák, ktorý vlastne nevyzeral o nič horšie ako ja, sa pobral smerom do mesta. Všimol som si, že pokrivkáva. Vlasy mal iba vzađu – v podobe konského chvosta, starú koženú bundu a kapsáčové nohavice. Obuté mal tenisky. V pamäti som si vybavil aj jeho tvár. Určite nemal viac ako tridsať. Keď som sa nad tým tak zamyslel napadlo mi: „Nepýtal si odo mňa iba oheň?“ A v tom mi niekto hodil ďalšiu almužnu.

■ autor: Július Novakovič

V tomto čísle vám prinášame rozhovor s našim šéfredaktorom **Mirkom Slávikom**.

Čo ťa motivovalo pracovať v časopise?

Už ako malý som veľmi rád písal a keď som sa dozvedel o časopise napadlo mi, že je to veľmi dobrá príležitosť na to, aby som písanie ďalej rozvíjal.

Čo pre teba znamená vedenie časopisu?

Viesť časopis je pre mňa veľká pocta, zároveň je to pre mňa možnosť hlbšie nahliadnuť do časopisu a vecí s ním spojených.

Kam ťa to posúva?

Posúva ma to k tomu, aby som bol viac zodpovednejší.

Ako si predstavuješ svoju budúcnosť v časopise?

Ešte som zatiaľ nad tým nerozmýšľal, ale pokiaľ to bude možné, chcel by som v časopise zotrvať aj naďalej.

Chcel by si sa venovať písaniu aj v budúcnosti?

Človek nikdy nevie, čo mu život prinesie, preto ani ja nevyklúčujem možnosť, že sa písaniu budem venovať aj v budúcnosti.

Ďakujeme za rozhovor.

■ autor: Peter Vavrica

Časopis Mladý novinár tvoria klienti Gaudeamus - zariadenia komunitnej rehabilitácie
vďaka podpore občianskeho združenia Perspektíva.
<http://www.mokrohajska.sk>

Časopis Mladý novinár vznikol vďaka podpore z fondu Hodina deťom,
ktorý zriadila a spravuje Nadácia pre deti Slovenska.
<http://www.hodinadetom.sk>
<http://www.nds.sk>

REDAKCIA: Miroslav Slávik (šéfredaktor, žurnalistika), Denisa Oslejová (žurnalistika, marketing), Peter Novota (žurnalistika, grafický dizajn), Peter Vavrica (žurnalistika, marketing) • ADRESA REDAKCIE: Gaudeamus – zariadenie komunitnej rehabilitácie, Tréningové pracovisko Časopis, Mokrohájska 3, 845 12 Bratislava • SPOLUPRACOVNÍCI: Mgr. Zuzana Marošová • ODBORNÍ KONZULTANTI: Mgr. Mária Candráková, Mgr. art. Zuzana Lišková, Mgr. Zuzana Mezencevová, Mgr. Eva Vicenová, Mgr. Roland Kyška, Juraj Mrocek • WEB: <http://mokrohajska.sk/web/projekty/tpcasopis>, casopis@mokrohajska.sk • SPRÁVCA WEBU: Ing. Róbert Mezík • FOTO: titulka, líšty: <http://www.sxc.hu> • DÁTUM VYDANIA: 29.06.2012, Ročník 3., Číslo 2. •